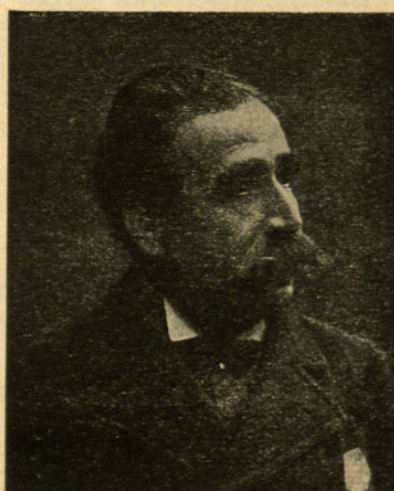

Catalunya Artística

Any I * Barcelona 20 Septembre 1900 * Núm. 15

COMPOSITORS CATALANS

El mestre García Robles

Redacció y Administració
Raurich, 20, pral.

FEMENISME.

Hoy las ciencias adelantan que es una barbaridad..... Pero encare trobém més empeltats de barbarismes els avenços (!!!) de la part contrària.....

Atenció.

En la darrera sessió del *Congrés de donas*, que ha tingut lloch á París baix la presidència d' una tal *madame* Durand, se varen pendrer, entre altres interessants y curiosos acorts, els següents:

1.er Que no sigui necessari 'l consentiment ó consell dels pares pera contraure matrimoni, cuan se tracti de donas majors d' edat.

2.^{on} Que totes professions públiques siguin accessibles á la dona, y que aquesta tingui iguals drets polítics y civils que l' home, y

3.er Reclamació de regoneixement de la paternitat en els cassos de..... seducció. ¿Eh, que 'ls en sembla? ¡Aixó es civilització y progrés!... ¿Quin día será aquell en que las donas de la nostra terra se reuniran pera pendrer acorts com els de las *madames* de París? No ho esperém; las nostras donas viuen encare retrassadas de dos llustres; encare honran y respectan als pares y als marits; encare no 's consideran ab prou forsa pera ferse nombrar *inginyeras* ó *advocadas*, ni pera asseurars en els sillons del Saló de Cent al costat de nostres graves consellers; encare á las nostras *desheredadas* no se 'ls ha ocorregut acudir als Tribunals pera fer *legalisar* el seu estat humillant y miserable.....

¡Que 'n vivim d' enderrarits!

Lo curiós del cas está en que mentres aquellas *desœuvrées* parisiens, reunidas en Congrès proclaman *urbi et orbi* la seva *emancipació* pera contraure matrimoni, venen ellas mateixas á declarar-se en perpétua *menor edat* y demanan la *tutela* del Estat sempre que la desmoralizació de sas pròpias costúms las converteixi en mares de familia..... sens estar casadas.

Una *grisette* cualsevol se deixa conquistar per la irresistible *caída de ojos* d' un *rastaquouere*..... Donchs bé, l' home de responsabilitat que en la mateixa nit y ab el *louls* á las mans te *tráfich comercial* ab aquella *demi-vierge*, vá á riscos de que avans del any se végi devant del Jutjat que l' obligará á passar una forta pensió á la seva *víctima* y á pagar el didatje de..... del que surti.

Si algún día els acorts de las donas reunidas en Congrès á París fossin traduïts en lleys, se podría escriure un gran llibre que portés per títol: *La dona pública y el vago amparats pe 'l Códich*.

CONDOMINES.

LA ESMENA

Al dilluns, aixís qu' el Sébio va entrar á la fusteria, fins els marréchs dels aprenents varen esclafir la rialla. Y es que 'l xerrayre d' el Josepó ja ho havia esbommat als demés fadrins que 'l dia antes havia sorprés al pobre Sébio que baixava de la *Satalia* fent capgirells, que no semblava sinó que 'l remalehit esperit de vi se li hagués enfilat al cervell.

Y es clar que tothom, tant fadrins com aprenents l' esperavan ab ánsia l' arribada del Sébio; com que tan bon punt va passar el brançal de la botiga, ja la tingué á sobre la martellada, perque aquestas cosas no s' aguantan cuan el pobre que ha de rébre 'n las fibladas es un bon Jan per mes que 's digui Sébio.

Mes aquet ja no entrava fent tentinas tai y com l' havia enxarpat el Josepó 'l dia antes, que are venia asserenat del tot després d' una llarga dormida, y... ¡vaja!, calia criticar al llenga-fluixa del Josepó. No havia de contarla á ningú aquella *flaqueza* del seu company, perque aixó sempre resulta en detriment del interessat y... de la classe, y el Sébio no en tenia cap culpa de que 'l vi d' are 's *fabriqui* dolent y de malas espurnas. Ademés, el xicot va anar á celebrar el sant d' un parent seu, y entre l' alegría de la taula, un bon xich massa de xarel-lo y la gatzara del ball després de dinar, varen pujarli els *gassos* als compartiments del cap, penetrantli endintre, que si 's descuyda té un terrabastall dels grossos....

—¡Res, flaquesas humanas!, que deya 'l Sébio per única contesta al riurer mofeta dels companys.

Y 's revestia de tota la calma que necessita un home per' fer cara á la balumba d' estiribots que en cassos semblants se li etgegan per' ferli perdre la corretja.

—Sébio, feya un, ¿qué has passat gayre mala nit?

—Alsa, Sébio, devia ser grossa com las del Par-que....

—Ja la duyas ben arrapada ja, exclamava el Josepó tot fent l' ullet als altres... Y mira, si no t' haguessis entossunit jo t' hauria acompanyat á casa teva, y hauria recomenat á la teva dóna que t' hagués posat mitja dotzena de sangoneras sota la barba, qu' es allá hont hi aflueix la sang... Pero tu, ¡cál!, mes térch que la bestiola.... Válgam Deu, quina monassa, Sébio!.... No sé com hi sabias anar ab aquell pés pe 'l mon.

—Be, vaja deixemho corre, Josepó, feya 'l Sébio preparant un escayre per' midir un tros de fusta.... Que tu encare ets mes pesat que....

—¿Que la mona?

—¡Que la mona, si, y que 'l cap que t' aguanta!... Y prou, que ja 'm tens recremat ab la teva platxeria y aquet taranná de mofa, y ets un mal amich, que jo no ho hauria xerrat de tu.... ¿ho sabs are?

—Y es clar que no es de bon amich, aixó, afegia un de la colla volgient apaybagar l' enfado del Sébio... Vaja, vaja, mans á la feyna y á l' hora d' esmorsar ja 'n parlarém d' aixó....

—No t' enfadiz home, tornava 'l Josepó, que tot

es pe 'l teu bè; que no creguis qu' ens en rihém per' mofárnose 'n de tu, sino perque 't toquis del amor própi y te 'n estiguis de donar espectacles com el de ahir.... T' es perjudicial per dugas cosas, per la salut y per la reputació.... Vet' ho aquí Sébio.

—Bé, bé, si, grácias.... pero á mi 'm sembla que si jo fés una adverténcia ab bon fi, deixaria de riurer....

—Apa, que are te tota la rahó el Sébio, feya 'l més saragatero de la fusteria... ¡Y si que 'n te de rahó! Els consells se donan sense riurer, sino no tenen cap valor.... ¡Vés, aconsellar á un home que no begui y clavárseli á riurer de la seva desgrácia!.... Tu, Josepó, hem de ser sérios ¿vritat?.... Vaja, vaja, no 'm miris que 'm farás esclafir....

—Y bé, no us en esteu per xó, deya 'l Sébio ab sorna, que aixís, de la satisfacció se reinflan las llenguas, y treballan doble per' fiblar, com las de las serpetas.... ¡Alsa, rihéu homes, rihéu.... Pero jo us rejuro que també me 'n faria un bon panxó si avuy per demá arrivés á passárvosen alguna!....

—¡De setze! cantá una veu.

—¡Vaja, prou, feu el Sébio perduda la paciència.... Ja es massa, que no es d' homes aixó.... Y aquell que hagi sigut, que m' ho cridi á la cara... Au que s' atansi, que d' un cop de garlopa li estabello l' ánima! Au, que surti!....

Com que en el fondo no se li feya ab malícia al Sébio aquella broma, sino perque s' esmenés, y llevat del defecte de béurer, se 'l tenia per un bon xicot y gens de mal taranná, tots s' afanyaren á calmarlo. Se 'l apreciava. Y ell tenia rahó d' estar cremat, que la broma 's feya ja pesada y durava mes de lo convenient....

—No t' ho prenguis tan á la valenta, home de Deu, deya un.

—Es broma, ¿que no ho veus?... feya l' altre. Déixau correr.... Alsa, que hi hage pau, que aquí tots som amichs y *camaradas*, com deyam en el *servici*..... No 'ns enfadém, que al vespre estariam rónchs y hém d' ensajar la cansó nova á *La Fraternidad*....

—Bueno, donchs, exclamá de cop el Josepó; jo proposo que 's fassi prometre al Sébio que s' esmenará, que may mes ha de deixar-se dominar pe 'l vici y que sols beuré lo precís sense ferne abús.... Y si no promet la esmena, igual que ho he xerrat aquí, ho esbombaré aquet vespre entre 'ls companys del coro. Ja está dit.

El Sébio va estarse un bon rato mirantse de fit á fit al Josepó, de primer ab malícia, pero poch á poch s' aná repensant, fins que per últim, tal vegada convensut de la bona intenció en be d' ell que tancava la exigéncia del Josepó, li posá la mà damunt la espalla, y pegant ab l' altra mà un cop de puny sobre el banch de fuster hont treballava, va exclamar somrient ab mes ayre de burla que 'ls demés:

—Mal llamp me mati si cap de vosaltres m' hi veu may mes de borratxo.... Jo us ho prometo....

—¡Aixís home, aixís!.... ¡Bravo! Bon xicot. Molt bé, Sébio!.... se sentia de totas parts celebrantli 'l jurament y la decisió!

—¡No que no m' hi veuréu mes, no, tornava 'l

Sébio.....perque 'l dia que 'n tingui ganas d' *agafarla*, ho faré á dintre casa..... ¡Y no sortiré per' no trobar xerrayres!.....

J. AYNÉ RABELL

CANSÓ DE SEPTEMBRE

I

El cel es sense núvols
l' Estiu va caminant,
el sol de la Canícula
demunt dels pámpols bat.
Y, en tant, de branca en branca
per boscos y vinyars
¡cóm cantan las cigalas!
¡cóm cantan sens parar!

II

¡Cóm cantan las cigalas!
¡qué ardit es el seu cant!
¡cóm brunzen las abellas
entre 'ls rahims daurats!
Vermellejant els pámpols
brandejan ubríachs...
¡Cantéu, cantéu cigalas!
¡cantéu sense parar!

III

Els bremadors arriban;
relluhen ja 'ls podalls;
de sos rahims despullan
als ceps afatigats.
Els carros se 'ls emportan,
als cups se 'n gaudirán...
¡Cantéu, cantéu cigalas,
en tant que 'l sol es alt!

IV

¡Qui 't veu y 't vegi, vinya,
tan trista cap al tart!
demá cuan el sol caygui
l' Estiu s' en anirá;
s' en anirá ab mortalla
de pámpols emporprats...
¡Cantéu, cantéu cigalas
que fóra tart demá!

V

De l' altre part de serra
ja un núvol se va alsant,
camina que camina
du la Tardor als camps.
demunt de sas espatillas
la porta cavalcant...
¡Cantéu, cantéu cigalas!
¡Cantéu el derrer cant!

APELES MESTRES

NOCTURN

La nit era tenebrosa; contrastant ab la blanca y prolongada silueta d' una renglera de casas que s' extenían á la vora del mar, la levantina ribera oferia un aspecte tétrich y pahorós.

Aquell silenci tan imponent que tot ho invadia, únicament era interromput pe 'ls espatéchs estrepitosos que produhían las onadas al estallarse impetuosas contra las rocas y que, ab el contacte d' aquestas, s' esmicolavan en milers d' esquitxos escumosos que rebotían enlayre.

L' espectacle era tan conmovedor, que devant d' ell, l' home mes impertérrit hauria sentit esgarri-fansas.

Una nuvolada molt espessa y negrosa servia de tálam á la freda atmósfera y allá 'l lluny, en el confi del horitzó, se veyá reverberar simultáneament, la sinistre y fantástica claror del llampéch, que dilatantse ab rapidés per l' espay permetía entrevéurer las iradas onas alsantse com fantasmas amena-sadors que volguessin absorvir la renglera de barcas pescadoras que ab majestuosa inmovilitat restavan baradas á la sorra, rán mateix de l' aygua.

La tempestat era ja imminent y portava auguris d' estallar ab tota violéncia.

Sobtadament se promogué una ratxada de vept huracanat que xislava pitjor que un escamot de hienas famolencas, y els núvols comensaren á descarregar aygua.

Després, l' eco formidable y estrident del tró, repercutí pels àmbits del espay, fent trontollar las parets y 'ls paviments de tots els edificis del entorn. Havía caygut un llamp en la hermita de la costa.

La pluja anava adquirint cada vegada mes increment, fins á influir que 'ls rius se sortissen de mare, y ab la desenfrenada afluencia d' aquestos en el mar, las onadas arribaren á mullar els llandars d' algunas portaladas de la platja. No s' havia vist may.

La tempestat durá tota la nit.

Al endemá va saberse, que havia causat estragos de consideració per mar y terra. De la platja mancavan tres pescadors que ab las parellas del *bou* havían solcat las ayguas mar endins, á la sortida del crepuscul matutí. Havía naufragat un llaút.

Aixís ho manifestaren el patró y un company dels tres desgraciats que guiavan la barca que s' en aná á fons.

Abdós,—el patró y l' altre—la Providencia volgué que se salvessin nadant.

Dels tres que faltavan ningú 'n sabia res.

Mes tart pogué esbrinarse que 'ls carrabiners havían recullit dos cadávres á cinch kilómetros de la població. Foren impelits y destrossats per las onadas.

L' altre que faltava deuria haver quedat sepultat en el fons del mar.

JAUME BALAGUER Y SOLER

Mutisme

(Accésit en el Certàmen literari d'enguany
de la "Lliga de Contribuyents" de Sans)

La Tomba qu' ensopida anit mateix
copsava 'l viu rellent d' espessa boyra
apar talment que s' hage desvetllat
d' un somni etern,
no be del *Requiem* la psalmódia escoltas.

—«;Bon dia!..... No llú 'l Sol... Vida es la mort»
sembla que diga al punt qu' arriba l' hoste
qu' espera aixeplugarse al fondo cau
empo'sinat
'hont regnan las tenebras geladoras.

«Bon dia... Fret al cor de quí al compás
del bronzo funeral se desconhorta...
Tot vesteix dol; el cel opách, ombríu;
tristesa arréu...
la terra, feta un gel, sembla que plora...

Misteri pahorós, térbo'a nit
per l' àmbit solitari giravolta
de la buydór sens límit, y al avenc
esglayador
del espantós *no ser* cau en la gola!

II.

Esfuma 'l Sol la boyra lentament,
llambrega espléndit per l' encesa volta
y ab son candent llenguatge universal,
enlluernador,
talment sembla qu' axis diga á la fossa:

«Tot viu... l' espay inméns se banya en l' or
qu' arréu escampo ab soberana pompa;

À mon ardent esclat la mort s' enfuig
vergonyantment
al antre rònec de la eterna sombra...

Tot viu... Sens el calòrich de mon brill
seria un pa de glas la terra tota;
generadora causa es l' intens foch
abrusador
à cual acció superba els astres rodan.

Bon punt tombo al ocàs pausadament,
ixo altre cop, de nou baixo à la posta;
cuan l' àspre hivern s' aparta à lluny confi,
exuberant,
galana compareix la gaya Flora;
y à ple batent faig resplandir ma llum
al pich d' estiu... y cuan la tardor ompla
curulls fins à vessar els fondos cubs
de most novell,
s' acosta 'l fret hivern un' altra volta...

Y aixis à mon albir rodará el temps
fins y à tant que la flama que 'm devora
s' apagarà de cop... Fora mon disch
de grana y or,
tot l' ample firmament jaurà en la fosca! —

III.

Sovint, en la solemne quètetut,
mentres capgira l' hemisferi à l' ombra,
com mot final respecte à vida y mort,
allà d' allà
la muda veu del Infinit s' escolta.....

JOSEPH BAUCCELLS PRAT.

CATALUNYA PINTORESCA

CALDAS DE BOHÍ

En el més amagat recó de la província de Lleyda,
à pocas horas de la Vall d' Arán, y com incrostat en
la falda del Pirineu, s' aixeca l' immens y sólit casal
de Caldas de Bohí.

La major part de cataláns no coneixen aquest

punt, y es una vera llástima, puig que no es sols no-
table per las ayguas medicinals que, segóns opinió
d' ilustrats metjes, constitueixen una gran riquesa
en calitat y cantitat, sino també porque es un dels
trossos de terra catalana més dignes d' ésser visitat
per lo imponent dels panoramas que ofereix, y sens
dubte, dels més hermosos que 's puguin trobar, no
tan sols dintre de la nostre regió, sino que també en
el resto d' Espanya.

La precedent vista pot donar idea de la grandio-
sitat d' aquella salvatje y espléndida naturalesa.

Situat l' establiment à 1500 metros d' altura sobre
el nivell del mar, y estuxat en una pintoresca vall
tancada per altíssimas montanyas, casi bé sempre
coronadas de neu, y de las que s' estimban estrepito-
sament un sens fi de cascadas, presenta l' aspecte
més sorprendent que imaginar-se puga, al verdader
aficionat à contemplar els grans espectacles de la
naturalesa, embolellats ab aquell indefinible miste-
ri que deixa Deu en sas magnánimas obras. Allí hi
tenim els cataláns la nostra Suissa.

Inmensas selvas verges de gegantíns abets qu' am-
paran algún que altre pí migrat de fret, omplan las
dos vertents de las vehinas serras, oferint al malalt
y al *touriste* el sanító ayre que 'ls hi envia el vell
Pirineu.

Infinitat de fons y manantials rodejan l' establi-
ment.

D' aquellas penyas s' escapen abundantment brols
d' aygua sulfurosa, cálcica, yodurada, ferruginada
y fins d' azoada.

A una hora del balneari y en el mateix Port de
Caldas, hi ha uns hermosos estanys d' aygua crista-
llina que permet veure com en lo fons, hi nian mil-
lers de riquíssimas truytas que s' envían à Bagnères
de Luchon ahont se tenen en molta estima.

L' aygua d' aquets estanys s' estima estrepito-
sament d' entre inmensas rocas, fent neixer el riu
Tort que es el que passa pel devant del balneari, ex-
tenentse ab un soroll que té algo dels udols de fera
encadenada y que, per altra part fa l' efecte de la
terra qu' envia al cel un imponent cántich de natura.

Indubtablement se veuria molt més concorregut
el balneari de Caldas si no fós per lo molest del viatge,
encare que, si bé es veritat que una jornada y mitja
de caballeria cruxeix molt, las hermosissimas vistas
que ofereix el camí compensan el cansament del cos
ab l' esbarjo que produheixen à l' ánima.

Dos son els camins que portan à Caldas.

Desde Fransa, per Arties (Vall d' Arán) y atrave-
ssant el port de Caldas.

Desde Catalunya per Tremp y Pont de Suer.

Acabada la temporada, 's deixa aquest país ab
una gran recansa, y al trobarse de nou en la vida
agitada y activa de la Ciutat resalta l' anyorament
per aquella soletat, per aquella vegetació exuberant,
en mitj de la cual l' home 's troba petit y mesquí y
encare que tingui algún punt d' escéptich sent en son
cor filtrarse la esperansa y aixeca al cel els ulls hu-
militats per la emoció.—R. C.

EL MESTRE GUITERAS (*dibuix de Creus*)

LAS SARDANAS

(Nostre ball nacional)

Jo l' he voltada y puntejada qui sap las vegadas; á la plassa gran de la vila, al poblet de montanya, al llogaret, al Apléch de l' hermita y en altres llocs ahont verament hi escau; y creguén que voltantla y puntejantla tot respirant á plé pulmó l' ayre dels camps y prats en flor, s' ha engrandit mon ànima, l' esperit ha volat molt enlayre, y agafat en aquella roda magestuosa, m' he trobat catalá, res mes que catalá; volean las barretinas, els corbatins vermells y 'ls mocadors carmesins se mouhen graciosament empesos per un ventijol d' amor y de felicitat y jo obro bé 'ls ulls al espinguet de las tenoras y aixàmplo 'ls brassos pera encabirhi aquell estol de gent montanyenca, verament catalana, que no coneixen, ni may que ho coneguessin, el pudrimener que ensementa 'l terrós de casa nostra dignificat solament per las superbas serraladas y per las frondosas valls per hont s' hi escorra á dolls la poesia flayrosa.

Un dels devots d' aquet ball típic y altament moralisador, es l' Eusebí Guiteras, fill de la montanya catalana, devot de nostras costúms y tradicions y seguidor fidel d' ellas. Ell ha fet reviurer en

llurs notes armoniosas el compás simpátich y escaient de la sardana, y l' ha escampada per tot Catalunya y fins els mestres cópositors de fora nostra terra l' han consultat á 'n ell pera trasportarlo á sas comarcas respectivas y ferlo apareixer en llurs obras grandiosas que han aplaudit els intel·ligents, y tocant á n' aquest punt ens guardará de mentir el gran mestre Bretón que per sa ópera *Garin*, no 's valgué d' altre que d' en Guiteras pera impregnar en sa magistral obra els ayres de nostra sardana que 's posá tant en boga. Avuy que reviu aquest ball hermós y atractiu; avuy que per tot arréu la tenora torna á sanglotar y á gemegar demanant la llibertat que 'ns falta; avuy es el día de tributar al director de la Banda de la Casa de la Caritat un recort que ha de aplaudir tothóm que s' interessi pel bè de nostra causa. A 'n á mi m' hi han convidat á teixir eix trionf pera acompanyar la meritíssima caricatura que ha eixit del pincell del jove y esperansador pintor y dibuixant Isidro Creus; treball que, segóns el parer de périts en aytal matéria, es fet ab tota destresa, si be ho maleja un tant els colorits que ha volgut donar en Creus al original que ha exposat en una casa de música de nostra ciutat.

JOAN DE LA VALL.

LA SETMANA FESTIVA

(per E. Henrich)

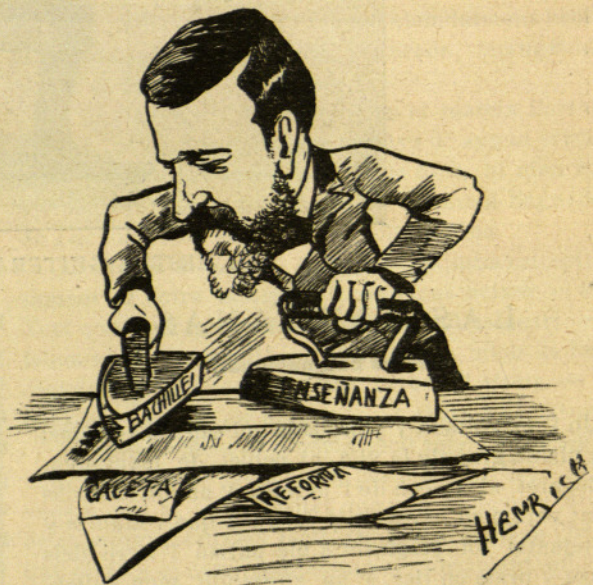
Els candidats a la ma de certa pubilla rica que poden parodiar l'obra de Bretón de los Herreros, Mercedes ó *¿cuál de los dos?*

—¿Crissis fabril? La nostra fabricació no 'n toca may las consecuencias de cap crissis.

De interinitat en interinitat encare hem de veurer la vara en mans d' un distingit gura.

Un ministre flamant que maneja d' alló mes bé las planxas.

(A l' amich Antón Busquets y Punset.)

En els cap-vespres rutilants de somnis,
cuan ja ha trobat el niu l' últim aucell,
en aquella hora misteriosa y santa
en que la terra
apar s' acabi per no viurer mes,
prou deuréu haber vist, fill de montanya,

pujar com núvol de flayrós encens
el fum de les cabanes somnioses.

Donchs, sabéu qu' es aquella visió grisa
qu' en mitj del fum se pert?...

Es l' ànima ferida del vell roure
que á dins del escó crem';
es l' ànima ferida del vell roure
que puja cap al cel.

XAVIER VIURA

BARCELONA 2ª NIT

entre Bastidors

Se 'ns diu que desde 'ls últims d'aquet mes actuarà en el teatro del Nou Retiro una companyia dramática, castellana y catalana, dirigida per el conegut primer actor D. Miquel Pigrau. D'ella en formarán part la primera actriu D.ª Candelaria Tarrés y l'estudiós actor D. Joseph Fages, la dama jove D.ª Dolors Marsal, la dama matrona D.ª Adela Blanca y els actors Srs. Espinosa, Olivart, Ballart, Navarro, Llorente, Bonnin (R.) y molts altres.

La direcció artística pensa posar en escena las millers obras del repertori antich y modern, donant preferència al género melodramátich, qu' es el teatro del poble sensacional; de manera que alternadas ab obras de brocha-gorda com *El salto del torrente*, *El registro de la policia*, *La camorra*, y demés consemblants, hi veurém *Magda*, de Sudermann, y *Un*

enemigo del pueblo, d'Ibsen. Aixó convé, res de prioritats per cap género.

La empresa conta ab un bon número d'obras pera estrenar, algunas d'ellas molt interessants dintre del género melodramátich, que 'l públich ha de paladejar ab gust cuan las conegui.

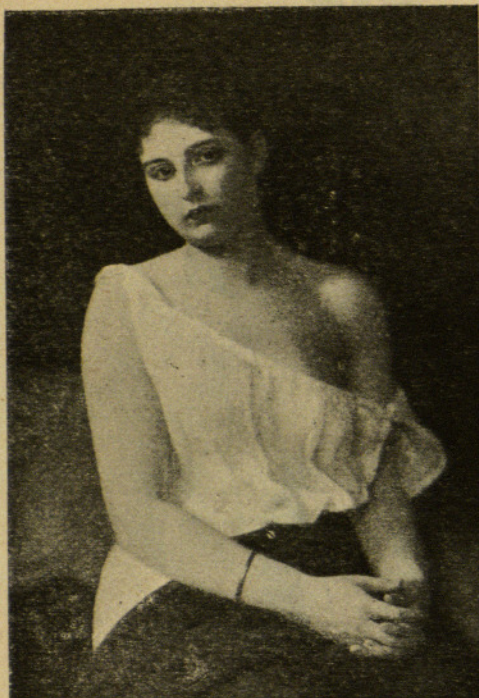
ACUDIT

Un pobre persegueix desde fá molt rato á un jove que 's passeja per la Rambla, no cessant d'amohinarlo ab las sevas lamentaciós.

—Senyoret, que hi quedat sense feyna..... Senyoret que tinch sis fills..... Senyoret que la dona m'ha sortit del Hospital..... Senyoret que.....

De sobte 'l jove assediad se tomba rodó y exclama rabiós:

—Soch andalús..... no l' enténch el catalá. Deu us ampari.

* * *

T' he sorprés; pro no 't moguis, vida meva,
no 't moguis, per pietat;
que no 't faré cap mal; sols te suplico
qu' escoltis un instant.

Escolta lo meu cant, sagrada verge,
escolta lo meu cant;
es el cant del amor y del misteri,
es el cant dels vint anys.

Si tants n' he dirigit á la tev' ànima,
escolta aquest si 't plau;
es un cant endressat á ta bellesa,
á ta rosada carn.

¡Oh, ta carn! Jo l' havia somniada
sota 'l vestit, vibrant,
com se somnia el cel, que 'ls núvols negres
ens tenen amagat.

Cada cop que somnio tas carns verges
rebull ma jove sanch,
y un fil de foch, per tot mon cos, aymada,
hi sento serpejar.

Miram aixis, hermosa, ben tranquila,
ab la inmovilitat
que en els jardins miran las tendras rosas
als papellons daurats.

Del foch del meu amor, ni una guspira
ton pur cos tocará.

No t' emocionis, donchs, hermosa meva,
calma 'l pit pantejant.

Devant teu, santa verge, els genolls flecto
per pognerte adorar,
y una oració d' amor el cervell forja
y 'l cor enamorat.

Miram aixis, serena, enamorada.....
per tos ulls desmayats
abocahi la tev' ànima tau pura,
tan hermosa, tan gran!

Que dolsament apaga 'ls meus desitjos...
m' invita á meditar
que molt més qu' un amor que remordeixi
val un amor suau.

¿No veus, reyna del cor, no veus com ploro?
¡qué disfruto plorant!
Perdónam si t' he ofés. ¡Adeu, hermosa!
¡Perdónam, per pietat!

R. Surinach Senties

Francisco de A. Soler.—*Cuentos*.—
Tomo I. de la *Biblioteca Nueva*.—Im-
prenta de J. Collazos.—1900.

Es el jove autor del llibre quin titol serveix d' epígrafe á aquestas ratllas, un dels escriptors mes nous y mes aixerits que á Catalunya, conreuhan las lletras castellanas.

Forma l' esmentat volúm, un aplèch de deu cuentos, escrits tots ells ab el primor y galanura d' istil que caracteriza al valent corresponsal de *Hojas sueltas*; encara qu' un xich faltats d' aquella forsa que constituheix el principal encís en tota obra d' un jove y que en altres treballs ha revelat el Sr. Soler.

Algúns d' ells—*Los ciegos* y *El fin de un mundo*, per exemple—tenen una arrencada molt viril, pero á son final decauhen donant pas á idees místicas que portan á l' ànima el convenciment d' una impotència humana, desgraciadament massa predicada per uns y massa creguda pe 'ls altres.

De tots, l' article que millor ens sembla, es el que tanca 'l volúm y que 's titula *El castigo*. Allí per medi d' una página arrencada del llibre de la Vida, y tan justa com ben sentida, 's posa de relleu un dels crims més horribles que de continuo escomét la malehida Lley.

Aquet es, segóns nostre judici, el criteri en que 's deurian inspirar els escriptors novells: destruir lo inútil, y eixa destrucció sols pot ferse enterrant las doctrinas que ja han complert son destí sobre la terra.

Felicitèm al autor per la publicació del tomo, desitjantli de tot cor el major éxit, del qu' es mereixedor, dadas las bonas cualitats qu' avaloran els *Cuentos*.

En honor d'En Francisco Laporta y Mercader

El 30 del mes corrent, á las 9 del vespre, se celebrarà ab la major solemnitat en el local de *La Familiar Obrera*, de Sans, una sessió necrològica en honor del malaguanyat mestre compositor català En Francisco Laporta, Professor de Música que fou de l'Escola Municipal de cegos y sorts-muts d'aquesta ciutat.

De moment pot anticiparse que la sessió's compondrà d'una part literaria en la que s'hi llegirà la biografia del finat y una munió d'elocuentíssims elogis que ab tal motiu li dirigeixen els mes reputats mestres de música de Catalunya, y d'una part musical composta tot' ella d'obras del mestre Laporta, figuranthi pessas instrumentals pera banda, orquesta, quarteto de corda y piano y armonium, pessas de cant pera veus de tiple, contralt y bariton y una composició del género choral, la darrera que va escriurer, que será executada per l'aplaudida societat *Euterpe*, de Clavé, acabant tan solemne acte ab una Elegía que li dedica el mestre Sadurni y que será cantada per 150 individus de diferents Associacions de Sans y Hostafranchs que volen rendir aquet darrer tribut á son amic y mestre.

CATALUNYA ARTÍSTICA agraeix á la Comissió organitzadora l'invitació rebuda pera tan important acte, prometent assistirhi.

NUVIAL

(Accésit en el Certámen literari d'enguany
de la "Lliga de Contribuyents" de Sans)

Magestuosa, arrodonida
s'ha alsat nostra lluna plena;
d'aquet matí, dolsa vida,
defuig tot' ombra de pena.

Ja so ben teu, tu ben meva!
No hi ha perque dirne agravis,
si frisant el cor sens treva,
porta 'ls meus, sobre 'ls teus llavis.

Duas brancas d'una soca
que esclatan en flor unidas:
al viure estimant, nos toca,
formar una de dos vidas.

La somiada ventura
havém assolit, flayrosa;
grat fruyt de nostra fe pura,
avuy, tot te un tó de rosa,

que 'ns fa recordar la historia
de nostre festeig, m'aymada:
aquella, que de memoria,
glosarém cada vesprada.

Vina mullé honrada y bella!
Aném á la llar payral,
ahont flamejará la estrellla
de nostra joya nувial!

Destrena ta cabellera,
que hi sobran llassos y flors...
Vina á mi, dona encisera,
regina de mos amors!

La corona que t'enjoya,
désala junta ab el vel.
Llévat la garrida toya...
Tot es cobré en nostre cel!

Els petóns qu'escatimavas,
un á un, re florirán;
las promesas que 'm juravas
abrassadas tornarán...

Mes qu'avans t'estimo ara,
solets al cor de la nit;
acóstat que vull encare
abrassarte ab mes dalit.

Déixa las llampantas galas,
mon cor vol sentir ton cor!
¿Escolta un suau remor d'alas?
Es que s'atansa l'amor.

Donémli la benvinguda,
estrets, ben estrets abd's,
unida ta boca muda
ab mon llavi neguitós!

JOAN RIBAS CARRERAS

Robo literari

La Direcció y Redacció de CATALUNYA ARTÍSTICA, han sigut sorpresas en sa bona fé. Desitjosas de donar á conèixer las bonas produccions de tothom, sense escluvismes, fos qui fos, en el número prop passat estamparen una poesia titulada *Amorosa*, dedicada á la Srta. D.ª Maria Urios y firmada per A. Paz Torrents.

Impossible es retenir á la memòria tot lo que s'ha imprés, y de nou cada dia s'imprimeix; de manera qu' al esmentat poeta (?) no li fou cosa del altre mon obrir un llibre, copiar una *Intima*, la 30 per exemple, del tomo *Intimas Vulgars*, posarhi títol y enviarnosla sosprenent nostres bonas disposicions envers els que comensan á escriurer.

Fos la causa que 'l mogué á ferho, bé 'l desitj de apareixer com escriptor als ulls de la dita senyoreta, bé l'afany de publicitat, bé l'amor, bé la ximpleria (jaixó es lo segur!), en el pecat porta la penitencia, puig ensemps que per sempre mes li tanquém las columnas de nostre setmanari, advertim als cofrades en el periodisme, á tots els aymadors de las lletras y al públich en general, á fi de que prenguin nota d'eixa firma, qu'altre cosa no es sino el nom de un lladre literari.

Al César lo qu' es del César y an en Mayet, veradader pare de la poesia, lo que sia seu.

En la important Societat *Berenguer* va tenirhi lloch el dia 8, festa de la Mare de Deu de Montserrat, el benefici del estudiós aficionat en Magí Baldebey, qui en proba de las moltas simpatias que te conquistadas vá rebre bon número d' obsequis del seus amichs y consóeis. Totas las obras que 's varen representar foren forsa aplaudidas per la bona interpretació que obtingueren y sobre tot per la bona voluntat dels aficionats que forman el cuadro dramàtic de la *Berenguer*.

Pera 'l dia 30 está anunciat l' estreno del drama en 3 actes, *La Mare propia*, original del aplaudit autor en Domingo Font y Morgades, obra que ha sigut escrita expressament pera aquesta Societat.

A son degut temps en parlarem.

—Conforme anunciavam en nostre darrer número, el passat diumenge va representar-se en el *Centro Lliberal Mondrúch del Districte 7.º* (Lope de Vega) el drama de Pitarra, *Lo Contramestre*, distingint-se en sa interpretació la Sra. Muntal, la Srta. Guart y els Srs. Fonfria, Izquierdo, Gou, y molt especialment els Srs. Furquet, Amores y Truncal. Va haberhi forsas aplausos del públich com á premi al bon treball del intérpretes. La direcció, á cárrech del jove Furquet, molt encertada.

Després del drama, proporcioná un bon rato á la concurrència la popular sarsueleta d' en Conrat Colomer, *Lo somni de l' Ignocencia*, en quin desemenyo 's lluhiren la Srta. Guart, Sra. Muntal y Srs. Amores, Izquierdo y Ros.

—En el *Centre Provincial de Lleyda* varen representar-se diumenge passat las obretas catalanas *Lo Cuarto dels mals endressos* y *Una dona á la brasa*, que obtingueren una execució bastant deficient. En cambi el juguet castellá *Los dos ciegos* vá anar millor.

Varen distingirse el Srs. Prats, Farreras y Gené.

—Ab bastant públich va inaugurar-se diumenge passat una nova societat denominada *La Galante*. Se posá en escena baix la direcció de D. Baldomero Vigo, *A la vora del mar*, y *A pel y á repel*, aquesta última dirigida per D. Joseph Queralt. La interpretació ajustadeta y las direccions fent els possibles perque la concurrència sortís satisfeta del local, cosa que va lograr-se.

—El diumenge vinent se repetirà en la societat

Sempre Avant el drama *La resclosa*, baix la direcció del Sr. Rebull.

—En la denominada *El Eclipse*, y ab un plé á vessar, va representar-se el popular drama del nostre Camprodón, *Flor de un dia*, en quin desemenyo varen obtenir aplausos las Srtas. Goule, Brancá y els Srs. Valle, Rebordosa, Vicens y Nogués.

—Diumenge passat va representar-se en el *Círculo Colón* la pessa en un acte *¡Sálvese quien pueda!*

Pe 'l dia 23 está anunciat el drama de 'n Pitarra, *Sota terra*, y una pessa castellana.

—El dia 24, en el *Círculo de la Izquierda del Ensanche*, se posarán en escena el drama de Sellés, *El nudo Gordiano* y el juguet cómic *Un vaso de agua*, enals produccions serán dirigidas pe 'l Sr. Torelló.

—La societat *Lo Idtigo d' or* (Teatro Olimpo), va celebrar el passat dissapte una vetllada literaria-musical que satisfé plenament els desitjos de la escullida y numerosa concurrència que hi vá assistir. Entre els números del programa varen sobressortir las composicions que cantá el coro infantil ab molta afinació y bon gust, y la romanza de *Hernani* que 'l Sr. Romo, mestre del esmentat coro, ens feu sentir.

Varen recitar-se algunas poesias per la nena Joaquima Baiges y els Srs. Joseph M.ª Oromi y Angel Perez, conquistant-se tothom, executants musicals y llegidors, bona cosa d' aplausos.

Pera 'l diumenge vinent, está anunciada la magistral obra de Tamayo y Baus (Joaquim Estébanez), *Un drama nuevo*, y l' aixerida comedieta catalana, *Jesús, María, Joseph*.

[BARCELONA]

■ **Romea.**—*Teatro Catalá.*—El vinent dissapte inaugurarà la temporada cómica de 1900 á 1901 el nostre tradicional y típich colissen, ab la llegenda dramática *Lo Comte l' Arnau*, com á homenatge á la memòria del immortal Frederich Soler.

El personal artístich d' enguany el forman las senyoras Adela Clemente, Adelina Sala, Agna Monner, Elvira Verdier, Dolors Muntal, Antonia y Emilia Baró, Rosa Gotorrodona y Pilar Forest; senyors Jaume Capdevila, Hermenegild Goula, Iscle Soler, Antoni Piera, Frederich Fuentes, Modest Santolaria, Jaume Virgili, Jaume Martí, Victoriá Oliver, Agustí Saumell, Antón Manso, Joan Doménech, Cassimir Ros, Agustí Antigas é Isidro Zuriol.

Com á obras novas la Empresa conta ab las dels

millors escriptors de Catalunya, tals com *Las Finas*, (comedia) d' Angel Guimerà; *Vent de proa*, (drama) y *La nebođa*, (comedia) de Teodor Baró; *La Rosella* y *La gàbia d' or*, (dramas) de Iglesias; *¡Carmel!*, (comedia) d' en Jaume Capdevila; *Llicència cloša*, (drama) d' en Soler de las Casas; *La gent de vidre*, (drama) *La malura*, (comedia) y *L' escanya-pobres*, (comedia treta de la novela del mateix titol, de Narcís Oller) per en Rovira y Serra; *Carn pel llop*, (drama) de P. Colomer; *El sí de las noyas*, (comedia acomodada de la de Moratín) per Albert Llanas; *La dideta*, (comedieta) de Got y Anguera; *Sol matinal*, (comedieta) de Lluís Millà; *Ahont menos se pensa....* (comedieta) Ramón Ramón; *Trunfos son bastos*, (comedieta) J. Marxuach, *La pomera dels noys*, (comedieta) de M. Rocamora; *L' amo de la casa*, (comedia) *Sacrifici d' honra*, (drama) y *Un home flach de memòria*, (joguina) de nostre Director, J. Ayné Rabell.

Ademés anirán entregant obras altres autors: l' Aulés, Joseph M.ª Pous, Molas y Casas, Pere A. Torres, R. Bordas, Vilanova, Picó y Campamar, Barbany, Coma, Fuentes (fill), Casanovas, Ferrer, Sertrat, Reig, Escaler, Alsina y Clós, Joan B. Enseñat, Aladern, Guillot, Campderrós, Blanch y Romani, y altres.

Per las noticias que 's tenen, la temporada catalana d' aquet teatre promet esser fructifera donchs que la majoria de las obras esmentadas han de constituhir regulars éxits.

Bona sort pera tots.

Novedats.— Lo culminant de la setmana ha sigut l' estreno en aquest teatre de *La Bohème*, de Puccini, que proporcioná un triunfo á la simpática tiple Srta. De Roma que en el paper de *Mimi* lográ atraurers l' atenció del públich, conquistant molts y merescuts aplausos.

La Sra. Cassandro y 'l tenor Iribarne no lograren posarse al nivell de la protagonista.

L' orquesta *ni fá ni fu*, molt insegura.

En totalitat *La Bohème* no va ser un succés, pero tampóch un fracás complert.

Circo Espanyol.—D. *Cándido*, ha vingut ab el titol mudat; avans, cuan vá estrenarse á Valencia, 's denominava *La Marquesa*; mes, de totes maneres, resulta el mateix drama flagellador per certa part social, y aquesta tendència 'l fá interessant, provas d' aixó es que 'l públich l' escolta ab gust y s' entussiasma á cada cop de xurriacas que sent petar.

Nostra enhorabona á la Empresa, al autor y á tots els intérpretes.

* * *

Dijous passat, conforme anunciarem, va estrenarse el melodrama en 6 actes dels germans Ducet, *El naufragio del San Telmo*.

No 'n farém ressenya detallada per falta d' espai. Sols dirém que l' obra satisfé al públich á pesar de que algunas escenas resultaren incoloras á causa sens dubte de faltarhi alguns ensajos.

L' assumpto encaixa perfectament ab el gust del

públich d' aquet teatre, y aquesta es una gran condició que farà 'l melodrama de mes durada en els cartells.

Els autors varen esser demanats ab molta insistència al palco escénich al final del tercer acte y de l' obra.

CLAR Y NET

Diumenge passat la companyia catalana del Remea vá representar en el teatre *Euterpe*, de Mataró, l' últim drama de Piñarra, *Lo Comte l' Arnau*, distingintse en sa execució las Sras. Clemente, Monner y Planas. El protagonista á càrrech del Sr. Santolaria, resultá—segons el nostre corresponsal—un xich diluhit á causa de la poca energia que l' actor va imprimir al personatge.

L' obra, en conjunt, agradá al públich, pero no vá entussiasmarlo.

En el teatre del Ateneu, de Mataró, s' hi posá en escena per la companyia Borrás, el melodrama *La portera de la fábrica*.

Per dissapte vinent anuncian el drama d' en Roca y Roca, *¡Mal pare!*

Dissapte passat en el teatre de la *Nova Constancia* de Mataró, la companyia d' en Frederich Parreño vá representar el drama de Tamayo y Baus *La locura de amor*, resultant el conjunt de l' obra molt acceptable.

Dissapte vinent tindrà lloch una funció mónstruo composta del melodrama *La huérfana de Bruselas*, y el dramet *Amor de madre*.

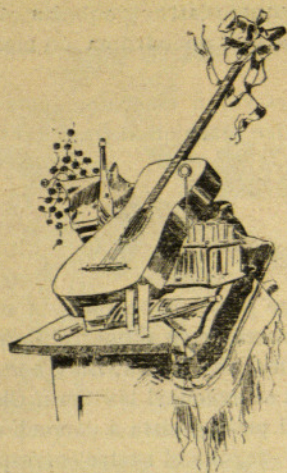
En el Principal, de Vich, hi actua una companyia de vers, dirigida per D. Albert Bonnin. Ultimament s' han posat en escena els dramas *La Taberna* y *Lo Nuvi*, distingintse en son desempenyo las senyoretas Riera y Gumá y els Srs. Bonnin, Abella, Montes, Socias, Perelló, Bosch y Aymerich.

Pera 'l dia 23 la própia companyia representarà las comedias *El noveno mandamiento* y *El Chiquillo*.

Dilluns vinent, festivitad de la Mare de Deu de la Mercé, la companyia de 'n Bonnin, donará una representació de *La resclosa*, en el teatre *La Ilustración Obrera*, de Sant Martí, finalisant la funció ab la juguina cómica *La capseta dels petons*.

Dissapte vinent en el *Prado Suburens* de Sitges, se posará en escena el drama de l' Iglesias, *La resclosa*, desempenyat per l' aplaudida companyia *L' Avansada*.

Després del drama s' estrenará el quadret dramàtic del jove escriptor sitgetá en Rafel Font, que porta per titol *¡Fatalitat!*, acabant la festa ab la comedieta de Aulés, *Tot cor*.

CANTARS

Dé perque al mirall tens ódi
és fácil d' endevinar...
Casi sempre 's té malícia
als que diuen la vritat.

No ploris videta aymada,
Regina dels meus amors,
que no vull que 't pòsis trista
y 't coll-torsis com las flors.

* *

Jo del meu amor, hermosa,
ofrena sempre te 'n faig,
y vull veuret alegroya
com las floretas pe 'l Maig.

XAVIER ZENGOTITA BAYONA

Diumenge passat en
el *Casino Andresense*
de Sant Andreu de Pa-
lomar, va celebrarshi
un concert vocal é ins-
trumental. El coro *Eco*

de *Catalunya*, dirigit pe 'l mestre Comella, vá cantar
várias pessas d' en Clavé, tals com *Els Xiquets de*
Valls y *Las flors de Maig*, y *La fladora* y els *Tres*
tambors, d' en Vives, essent totas las produccions
molt aplaudidas, especialment las del immortal Clavé.

El restant del programa estava confiat á l' ano-
menada orquesta *Lira Española* que dirigeix el re-
putat mestre Sr. Más y Bargalló, quina va executar
un tros de *Cavalleria Rusticana*, el preludi del *Lo-*
hengrin y *Lira Española* del mestre Alfonso; la jus-
tesa y afiligranaments de totas las pessas interpreta-

das varen sugestionar al públich que tributá una ve-
ritable ovació als executants, vegentse obligats aquets
á repetir l' últim temps d' una fantasia de *Gli Hugo-*
notti y l' *Allegro* de l' *ouverture Sofia*, del director
de tan notable orquesta, Sr. Mas.

Nostra enhorabona.

El primer concert que donará la *Societat de Co-*
certs clàssichs, que dirigeix el mestre Granados, no 's
verificará fins al 15 del mes entrant. En Granados
donará á coneixer aquella vetlla dugas obras novas
pe 'l nostre públich, que serán *Autar*, sinfonia de
Rimsky, y *Sur la mer lointaine*, poema sinfónich de
Moreau.

Ademés en el programa hi figurarán obras de mé-
rit regonegut com la *sinfonia en re menor*, de Schu-
mann y las *dansas noruegas*, de Grieg.

Símbols d' Avens

..... Y sobre 'ls fonaments que 'l sostenian
vá trontollar el mon antich

Brillava

á l' horitsó, com far novell de vida
una Creu deshonorosa.

De sos brassos

penjava el cos sagnant d' un mártir útil:
del gran mártir del Gólgota!

Poruga

al sentir tot el pés del crim enorme,
la corsecada Societat volia
ab nous crims esborrar l' història aquella.
L' història del Progrés desfet á trossos
per las urpas fatals de la Rutina!

Mes l' esforços fou inútil. La sang noble
del mártir engendrà novas ideas
y á son impuls las vellas tremolaren
y al gemèch de las victimas caygudas
contestava el pahor dels gastats jutges.

Y en tant el temple vell s' enderrocava,
sobre sas runas un de mes nou n' alsava
el Progrés eternal.

.....

Vint sigles han passat. El sagrat símbol
del Progrés ja es recort d' edats passadas;
ha complert son destí sobre la Terra
y es digne del respecte de l' Història.
¡Es bell recort d' una doctrina humana!

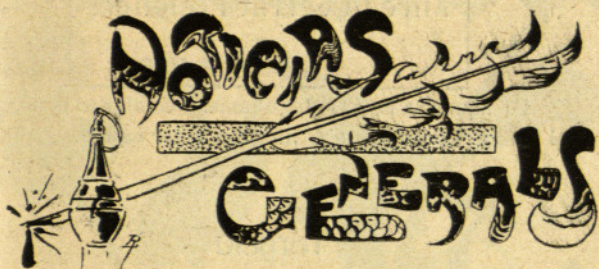
Mes are son poder es mort; doneuli
dintre la intelligència una vitrina,
serveula de que en mans de l' ignorància
se converteixi en idol!

Feu que lliure

quedi el camí altre cop al Progrés!

Sempre
l' Humanitat camina: a son pas cauen
els idols y la Creu també cauria.
Deixeu pas al nou símbol; nostre mare
la Llibertat divina,
dalt del cel, ha posat per far dels hòmens
la roja barretina...

JOAN OLIVA BRIDGMAN

SUSCRIPCIÓ PÚBLICA

destinada á aumentar els ingresos pera 'l Monument
á FREDERICH SOLER, quals donatius no podrán ex-
cedir de **una pesseta**, al objecte de donar á la sus-
cripció caràcter popular.

De las cantitats recaudadas se 'n farà entrega á
la *Comissió Executiva del Monument*.

Suma anterior: 24'35 ptas.

R. C. B., 0'25 pta.—

(*Continua oberta la suscripció.*)

*

Ab el present número repartim com á regalo á
nostres favoreixedors **4 planas** de la preciosa cò-
media de D. Albert Llanas

LA GERMANA GRAN

*

Se tracta d' enderrocar el nostre teatro Principal
y en son lloch aixecarhi la Sucursal del Banch d'
Espanya.

El badell d' or vencent al Art..... No en vá estém
en el sigle del materialisme, del positivisme... y del
decadentisme.

De totas maneras no li falta al Principal la pro-
fanació que la gent adinerada li reserva; com que ja
se li ha prostituhit la tradició, are no se 'n sentirá
tant dels cops de picota, que 'l pobre *gueto* ja va te-
nir de soportar que li posessin uns pegats y uns ma-
marratxos pera ensenyarhi las vistas de la guerra de
Pekin.

D' aixó á ventarlo á terra d' una vegada no hi ha
mes que un pas.

Apa donchs, no 'l fassin sofrir, senyors del badell
d' or.

*

La setmana passada retornaren de Palma de Ma-
llorca els coristas de *La barretina catalana*, quins

han vingut contentissims de la bona rebuda que 'ls
hi feren tant las autoritats com el poble d' aquella
Islla.

*

Dilluns vinent... la Mare-de Deu de la Mercé.

La festa major de Barcelona... ¡Y qui ho diria!...

Qui l' ha vista y la veu á la nostra Pubilla; are
li han tret el seu ayre, arrelegantli la mantellina
blanca y el jiponet pera encasquetarli el sombrero
de Paris y las sabatas *bebé* dels *boulevards*; me li
han plantificat el *manton de Manila* y me l' han
aixordada els *jolés!* dels Triquitraques invasors...

Aquellas firas, aquellas llumináries, aquells en-
velats dels temps patriarcals ¿hont son? Dirán que
tot aixó fá poble... pero el cert es que alashoras, la
Pubilla barcelonina tenia 'l cor mes sá, y els ayres
que respiravan eran mes purs. Eran ayres de la te-
rra, sense flayre d' estrangeria.

¡La Mare de Deu de la Mercé!...

Dediquém un recort á lo que havém perdut.

*

Després de M. Papus á Madrit ens arriba á Bar-
celona un altre *muissú*, un tal Bidaud, qui en aques-
tas horas segueix envenat tot ell com una mómia
egipcia ficat dintre d' una caixa, hont varen tancarli
el dissapte passat y de la que no 'n deu sortir fins
diumenje vinent.

—La vritat es que 's veuen uns fenómenos en
aquet sigle que deixan endarrera las nigrománcias
dels sigles foscos de l' Edat-mitja—deya un que se
las pega de ilustrat.

Y un pobre cessant que presenciava l' *amorta-
llament* del catalépsich M. Bidaud, exclamava:

—¡Cuan felis m' hauria fet la Providencia d' en-
viar-me aquesta gràcia!... ¡Passar las setmanas sense
gastar un céntim!... Quina sort!

*

Es verdaderament *amusant* lo que 'ns passa als
soferts fumadors qu' hem de anar á raure á las ur-
pas de l' Arrendataria.

L' altre dia un amic nostre va comprar un pa-
quet... y en lloch de tabaco ¿may dirían lo que hi
va trobar? tots els cigarrillos plens de serradurás.

Eh, quina broma?

Aixó'm recorda que un any pe 'ls Ignoscents vaig
tenir la paciència de substituir el tabaco d' uns cuants
cigarrillos per serraduras, y tota la tarde en el café
vaig estarlos repartint als amichs, que no 'ls dich rés
dels escafallats que hi feyan!...

Bé, pero, una broma aixís no pot ferse més que
pe 'ls Ignoscents. No en plé Septiembre y en un es-
tanch públich que vén serraduras per tabaco...

*

El dia 7 del mes entrant debutará en el Teatro
Principal de Gracia la Companyia d' en Frederich
G. Parreño, de la que 'n forma part la primera ac-
triu D.ª Concepció Llorente.

UN CAS CURIÓS

Xarada ab premi ⁽¹⁾

En certa reunió
que vaig anar l'altre dia
la cual tenia un caràcter
allò que 's diu, bastant intima,
puig, que tot el bó y millor
del vehinat hi concorria,
un tipo molt entussiasta
per las xaradas y enigmas
que diu que endavina totas
las de «CATALUNYA ARTÍSTICA»
va proposar que si allí
alguna jo 'n componia
s' empenyava á desxifrarla
en menos de... quinze dias.
Pera doná 'l compliment
á molts de las familias
y per' fugir del costat
de una criatura malehida
que s' estava entretenint
en ratllarme las botinas,
prometo que una *xarada*
ben *total* allí 'ls faria,
y que si en menos d' un' hora
la solució ja tenian
allí mateix em deixava
tallá 'l coll... de la camisa.
En una pissarra gran
que allí penjada hi havia
en menos de mitj minut
escrich lo que está á la vista:

**CUARTA-O-CINCH-SIS,
TRES HU-DOS CUART.**

Al llegí aquestas paraulas
tothom quedá veyent... sílabas;
y avans de tornarse boigs
els concurrents, preferiren
anarsen tots á dormir
y enjegar-me á mí á fe... enigmas.

Com que encare está pendent

(1.) Donadas las circunstancias que han concoregut en aquesta *Xarada*, se regalará una aixerida obra cómica als deu primers que presentin la solució exacte, en aquesta Redacció.—*Nota del autor.*

la solució, aquí 's publica
la *Xarada*, per si algu
hi té 'l gust de entretenir-se,
tenint en compte la nota
que al peu l' autor deixa escrita.

J. Siaramsa.

Targeta

Alfredo Serrat Freicherí

PARIS

Ab aquestas lletras degudament combinadas formar
el nom y 'l pseudonim d' un gran autor catalá.

A. Romeu.

Targeta

D. Lola Nelfany

MATARÓ

Formar ab aquestas lletras el titol d' un celebrat dra-
ma catalá.

Joseph Alonso.

Solució á la XARADA del n.º 14

E-na-mo-ra-de-ta.

Ricart Forga Clará: Sento molt haverli de dir que la poesia es un bon xich ripiosa. —*X. Zengotita Bayona:* Anirá un cantar. —*J. Isaura:* Si vol convéncers de que vâ equivocat, passi un rato per la Redacció, de 7 á 8 de cuansevól vespre. —*Pere d' Arbués:* Ja ha tornat á relliscar. Al cóve. —*Andreu Sllecnar:* Paciència. —*Joseph M.ª Feliu:* Casi es segur. —*Joseph F:* Si per cás ja ho veurá. —*Quiquet:* Trobo que aquell final es agafat pe 'ls cabells; en el teatro li dirian igual; potser tret el defecte que li senyalo podria anar. Próbiho. —*Jotabeeme:* Veurém d' aprofitarne algün. —*R. Homedes Mundo:* Tampóch aquesta vegada ha estat afortunat. —*Bonaventura Raméntol:* Anirá. —*Jaume Balaguer y Soler:* Igual li dich. —*Salvator de Salvatoris, (Sabadell):* Es ripiosa. —*Pere Palá y Puig:* Es trivial. N' obstant vosté te disposicions que fan esperansar altres treballs millors.

J. Collazos, impresor.—Plassa de la Igualtat, 3